

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף יז

הגמרא מוסיפה להביא את התפילות שהיו התנאים והאמוראים נוהגים להוסיף לאחר תפילת 'שמונה עשרה', ומסיימת עם תפילת 'אלוקי נצור' שהיה מוסיף מר בנו של רבינא.

הגמרא מביאה עוד מימרות שהיו האמוראים רגילים לומר בזמנים שונים.

זכותן של הנשים בעולם הבא יותר גדולה משל האנשים. וכל זה בשכר שמביאות את ילדיהן לבית הכנסת ללמוד, ושולחות את בעליהן לבית המדרש, וממתינות לבעליהן שיחזרו מבית המדרש, ונותנות להם רשות ללכת וללמוד תורה בעיר אחרת.

נחלקו האמוראים בעניין מזונותיהם של הצדיקים: יש אומרים שכל העולם ניזון בצדקתו (= מלשון צדקה) של הקב"ה, והצדיקים ניזונים בזכות עצמם. ויש אומרים שכל העולם ניזון בזכות הצדיקים, והצדיקים אפילו בזכות עצמם לא ניזונים. כפי שאמר רב יהודה בשמו של רב: שבכל יום יוצאת בת-קול ואומרת שכל העולם ניזון בזכות חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת.

למדנו במשנה לעיל שלרבנן אם חתן רוצה לקרוא קריאת שמע בלילה הראשון, קורא, ולא חוששים ליוהרא (= גאוה, שמראה לכולם שיכול לכוון אפי' כשטרוד). ולדעת רשב"ג לא יקרא, היות וחוששים ליוהרא (ולאדם שידוע כחכם וחסיד מותר).

הגמרא מקשה על שיטתם, שבדיני עשיית מלאכה בתשעה באב מצאנו להיפך: שלרבנן חוששים ליוהרא ולרשב"ג לא.

 הדרן עלך היה קורא

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

פרק שלישי

משנה: מי שמתו מוטל לפניו פטור מקריאת שמע, מתפילת 'שמונה עשרה', מתפילין, ומכל המצוות, מפני שהוא טרוד במצווה (= בקבורתו של המת. בדומה לחתן שפטור משום שטרוד במצווה).

המשנה מבארת מי עוד מהעוסקים במת פטורים.

הגמרא מקשה: מהמשנה משמע שרק אם המת "מוטל לפניו" פטור, ואילו בברייתא נאמר שגם אם אוכל בבית חברו והמת לא מוטל לפניו, פטור מכל המצוות.

מושגים בדף

מרגלא בפומיה: רגיל בפיו - מימרא זו היה רגיל לומר. **העושה שלא לשמה נוח לו שלא נברא:** רש"י ותוספות מקשים שלקמן הגמרא אומרת ש"לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה". ומתרצים שבאן מדובר שלומד כדי לקנטר את חבריו, ולקמן מדובר שלומד לשם כבוד. **מי שמתו מוטל לפניו:** מלשון המשנה 'מתו' משמע לכאורה שמדובר דווקא בשבעת הקרובים שמחוייב להתאבל עליהם: (1) אביו. (2) אמו. (3) בנו. (4) בתו. (5) אחיו. (6) אחותו. (7) אשתו. הגמרא לקמן תדון בזה.

